خط اعتباری ۱/۲ میلیارد یورویی «کی اف دبلیو آیپکس»

بلومبرگ در گزارشی به نقل از یکی از مقامات بانک مرکزی ایران نوشته است: «آلمان موافقت کرده ۱/۲ میلیارد یورو (۱/۲۷ میلیارد دلار) خط اعتباری برای کمک به تامین مالی یک پروژه ریلی به ایران اختصاص دهد.» در این گزارش آمده است، این تسهیلات که از طریق بانک دولتی کی اف دبلیو آیپکس اختصاص می‌یابد، به تامین مالی توسعه خط آهن تهران به مشهد کمک خواهد کرد. او افزود: «بانک‌های آلمانی همچنین توافق کرده‌اند که به تامین مالی ایستگاه‌های برق ایران کمک کنند.» کی اف دبلیو آیپکس در بیانیه‌ای اعلام کرده: «اعطای هر گونه وام، خط اعتباری یا مبادله مشابه در داخل ایران را تایید نمی‌کنیم و ما به دلیل رازداری بانکی در موقعیتی نیستیم که در مورد همکاری‌های تجاری و مبادلات احتمالی که تحت مذاکره قرار دارد اظهار نظر کنیم.»

آیا یک تاجر موفق آمریکایی از میلیون‌ها دلار چشم می‌پوشد؟

بوئینگ و ایرباس در چاه هوایی ترامپ!

برخی گمانه‌زنی‌ها حاکی از آن است که آغاز به کار دونالد ترامپ، به‌عنوان رئیس جمهور آمریکا، می‌تواند تهدیدی برای چشم‌انداز اجرایی شدن فروش هواپیماها به ایران باشد

● آزاده افتخاری ●
● مترجم ●

مذاکره برای خرید هواپیما از بوئینگ و ایرباس یکی از مهم‌ترین دستاوردهای اقتصادی دولت حسن روحانی در دوران پساتحریم به شمار می‌رود. افزوده شدن ده‌ها هواپیمای جدید به ناوگان هوایی فرسوده ایران علاوه بر افزایش امنیت پروازها، گامی در جهت توسعه ظرفیت خطوط هواپیمایی ایران و تبدیل شدن به قطب هواپیمایی و فرودگاهی در منطقه است.

برخی گمانه‌زنی‌ها حاکی از آن است که آغاز به کار دونالد ترامپ، به‌عنوان رئیس جمهور آمریکا، می‌تواند تهدیدی برای چشم‌انداز اجرایی شدن فروش هواپیماها به ایران باشد. برای مثال، مقامات شرکت بوئینگ می‌گویند چنانچه دونالد ترامپ پس از آغاز به کار خود به‌عنوان رئیس جمهور آمریکا فروش هواپیما به ایران را ممنوع کند، به این تصمیم احترام می‌گذارند. موضع‌گیری این غول هواپیماسازی آمریکا با توجه به نفوذ اقتصادی ترامپ چندان عجیب به نظر نمی‌رسد. اما کارشناسان می‌گویند صرف نظر کردن بوئینگ از فروش هواپیما به ایران به سود این شرکت نخواهد بود. مجلس نمایندگان آمریکا اخیرا با تصویب طرحی درصدد ممنوعیت فروش هواپیما به ایران برآمده است. البته طرح تصویب‌شده توسط مجلس نمایندگان آمریکا هنوز به رأی سنای این کشور گذاشته نشده و باراک اوباما رئیس‌جمهور نیز گفته تا زمانی که در قدرت حضور دارد این طرح را وتو خواهد کرد. از سوی دیگر بوئینگ و ایران‌ایر هنوز قرارداد نهایی برای فروش هواپیما منعقد نکرده‌اند و مذاکراتی میان طرفین در جریان است. تیم نیل، سخنگوی سیاست‌گذاری عمومی هواپیماهای تجاری بوئینگ، در این باره گفت: «اگر دولت ترامپ، سیاست آمریکا در قبال ایران را تغییر دهد و فروش جت‌های مسافربری به این کشور را ممنوع سازد، بوئینگ به این تصمیم احترام خواهد گذاشت.» از سوی دیگر، شرکت هواپیماسازی ایرباس هم در واکنش به این مصوبه اعلام کرد: «این شرایط وضعیت بلاتکلیفی را برای ایرباس در زمینه فروش هواپیما به ایران پدید آورده است.» براساس گزارش بلومبرگ، شرکت هواپیماسازی ایرباس اعلام کرد در حال ارزیابی تبعات رای کنگره آمریکا به ممنوعیت استفاده از سیستم مالی آمریکا در فروش هواپیماهای ایرباس و بوئینگ به ایران است، اما فرآیند تکمیل قرارداد ۲۷ میلیارد دلاری فروش هواپیما به تهران را نیز متوقف نکرده است. کلاود براندس، معاون رئیس شرکت ایرباس در امور تامین مالی مشتریان در خاورمیانه، گفت: «ایرباس منتظر خواهد ماند تا ببیند سنا و رئیس جمهور باراک اوباما چه واکنشی به تصمیم اخیر مجلس نمایندگان نشان می‌دهند.» وی افزود: «تصمیم نهایی هر چه باشد، از نظر زمانی برای این قرارداد خوب نیست، ما باید واکنش ایران را ببینیم.»

■ چراغ سبز دولت اوباما به ایرباس

ایرباس در حالی نگران سرنوشت فروش هواپیماها به ایران است که دولت باراک اوباما در هفته گذشته دومین مجوز را برای فروش هواپیما به ایران صادر کرده است. رویترز در این زمینه می‌نویسد: «هر چند خزانه‌داری تحت نظر اوباما دومین مجوز را نیز صادر کرده است، اما او در روزهای آخر ریاست جمهوری خود قرار دارد و ترامپ می‌تواند مجوز فروش بیش از یکصد فروند هواپیما به ایران را لغو کند.»

کارشناسان معتقدند: «مجوزهای صادرشده از سوی خزانه‌داری دولت اوباما، از سوی دولت ترامپ قابل لغو هستند. اما او احتمالا در این مسیر با مخالفت متحدان آمریکا و دیگر قدرت‌های جهان که از دیگر طرف‌های برجام به شمار می‌روند، مواجه خواهد شد.» به گزارش این خبرگزاری انگلیسی، هر چند شرکت ایرباس شرکتی فرانسوی است، اما با توجه به اینکه حداقل ۱۰ درصد قطعات به‌کاررفته در هواپیماهای این شرکت تولید آمریکا هستند، باید برای فروش هواپیماهای خود به ایران از دولت آمریکا مجوز بگیرد. تهران قبلا بیش از ۱۰۰ فروند هواپیما به شرکت‌های ایرباس و بوئینگ سفارش داده است.

مخالفان فروش هواپیما به ایران ادعا می‌کنند تهران می‌تواند از این هواپیماها برای انتقال سلاح به گروه‌هایی مانند حزب‌الله استفاده کند. تهران این ادعا را تکذیب می‌کند و تحویل نگرفتن هواپیماهای سفارش داده‌شده را ناقض توافق هسته‌ای می‌داند. از سوی دیگر خزانه‌داری آمریکا می‌گوید مجوزهای صادرشده دارای شرایط سختگیرانه‌ای است که ایران را ملزم می‌کند از این هواپیماها تنها برای اهداف تجاری استفاده کند و قابل انتقال به یک شخص یا گروه تحت تحریم نیستند.

با این حال دیوید مورتلاک، یکی از مقامات سابق کاخ سفید در امور تحریم‌ها، در این باره گفت: «تا جایی که این مجوزها دارای الزام قانونی نباشند، هر لحظه می‌توانند لغو شوند.» سخنگوی شرکت ایرباس در این باره گفت: «به طور کلی دو مجوز صادرشده برای شرکت، همه ۱۱۸ فروند هواپیمای توافق‌شده با ایران را پوشش می‌دهد.» وی تلویحا به همپوشانی موجود در دو مجوز صادرشده از سوی خزانه‌داری آمریکا اشاره کرد.

برخی از هواپیماهای سفارش داده‌شده از سوی ایران، به دلیل تاخیر در صدور مجوزهای لازم، از سوی ایران لغو شده‌اند و مقامات می‌گویند ایران دیگر قصد ندارد سوپرجامبوهای ای ۳۸۰ را خریداری کند. بنابراین رقم نهایی هواپیماهایی که قرار است از ایرباس خریداری کند، احتمالا نزدیک به ۱۰۰ فروند خواهد بود.

■ موانعی غیر از ترامپ

با وجود اینکه از نظر برخی کارشناسان، ریاست جمهوری ترامپ می‌تواند تهدیدی برای فروش هواپیماهای مسافربری به ایران باشد، تامین مالی چنین مبادله مالی بزرگی نیز همچنان با مشکل مواجه است. از آنجایی که بانک‌های بزرگ بین‌المللی همچنان از بازبرقراری روابط با بانک‌های ایران خودداری می‌کنند، روشن نیست که راهکارهایی مانند لیزینگ در تامین مالی خرید تمامی هواپیماها کارایی داشته باشد.

مقامات تهران می‌گویند همه تخم‌مرغ‌های خود را در سبد ایرباس و بوئینگ نچیده‌اند و با سه شرکت هواپیماسازی «میتسوبیشی» ژاپن، هواپیمای ای‌تی‌آر (ATR) ایتالیا و شرکت هواپیماسازی کومک (Comac) چین برای خرید هواپیما وارد مذاکره شده‌اند. البته این شرکت‌ها در مقایسه با بوئینگ و ایرباس، که ابرقدرت‌های هواپیماسازی در جهان به شمار می‌روند، کیفیت پایین‌تری دارند، اما در مقابل شرایط خرید هواپیما از آن‌ها آسان‌تر است.

چین به‌عنوان بزرگ‌ترین شریک تجاری ایران در زمان تحریم‌ها نیز به تجارت با ایران از جمله خرید نفت ادامه داد. شرکت هواپیماسازی کومک چین به طور مشخص به منظور شکستن انحصار بوئینگ و ایرباس کار خود را آغاز کرده و قصد دارد هواپیماهایی بسازد که رقیب هواپیماهای تولیدشده توسط بوئینگ و ایرباس باشند. اما تحلیلگران نشریه اکونومیست معتقدند هدف این شرکت برای تولید هواپیما دست‌کم تا سال ۲۰۲۰ محقق نخواهد شد.

این در حالی است که بزرگ‌ترین نقطه‌ضعف هواپیماهای تولید ایتالیا، ژاپن و چین ظرفیت کم آن‌هاست. در حالی که بوئینگ و ایرباس هواپیماهایی با ۴۰۰ یا ۵۰۰ سرنشین تولید می‌کنند، هواپیماهای ای‌تی‌آر یا میتسوبیشی معمولا کمتر از ۱۰۰ سرنشین را در خود جا می‌دهند. به این ترتیب این هواپیماها بیشتر در مسیرهای داخلی ایران کاربرد دارند و ناوگان حمل‌ونقل هوایی بین‌المللی ایران برای مسیرهای خارجی همچنان با کمبود هواپیمای جدید مواجه خواهد بود.

با وجود تمامی گمانه‌زنی‌ها و بدبینی‌هایی که در مورد دوران ریاست جمهوری ترامپ و اقدامات او مطرح می‌شود، برخی کارشناسان بر این باورند که نباید بیش‌ازحد نگران بود. آن‌ها می‌گویند ترامپ تاجر موفقی است که تجربه‌ای نیم‌قرنی در بازار سرمایه و قراردادهای موفق دارد. به همین دلیل نمی‌توان مطمئن بود که او قرارداد پروژه‌هایی را لغو کند که میلیون‌ها دلار سود برای شرکت‌های آمریکایی به همراه دارند.

منبع: بلومبرگ، رویترز و اکونومیست

> نمای نزدیک
>
> با وجود تمامی گمانه‌زنی‌ها و بدبینی‌هایی که در مورد دوران ریاست جمهوری ترامپ و اقدامات او مطرح می‌شود، برخی کارشناسان بر این باورند که نباید بیش‌ازحد نگران بود. آن‌ها می‌گویند ترامپ تاجر موفقی است که تجربه‌ای نیم‌قرنی در بازار سرمایه و قراردادهای موفق دارد و چنین فردی نمی‌تواند منافع همکاری تجاری شرکت‌های آمریکایی با ایران را نادیده بگیرد.

● در یچه ●
● منبع: بانک جهانی ●

پیامدهای عقب‌نشینی بوئینگ

مجلس نمایندگان آمریکا اخیرا طرحی را تصویب کرده که احتمالا به موجب آن فروش هواپیماهای مسافربری به ایران ممنوع می‌شود. هرچند این طرح هنوز به تصویب سنا و کنگره نرسیده و مخالفت متحدان اروپایی و آسیایی آمریکا با آن دور از ذهن نیست، از هم‌اکنون گمانه‌زنی‌ها در مورد سرنوشت فروش هواپیماهای مسافربری به ایران آغاز شده است. برخی معتقدند این طرح می‌تواند زمینه‌ساز منع فروش هواپیما به ایران باشد و برخی دیگر نیز معتقدند جلوگیری از فروش هواپیما به ایران آسان نخواهد بود و شرکت‌هایی نظیر ایرباس به‌سادگی از منافع خود دست نمی‌کشند. لایحه‌ای که مجلس نمایندگان آمریکا هفته گذشته آن را تصویب کرد، می‌تواند فروش ۸۰ هواپیمای «بوئینگ ۷۳۷» و «بوئینگ ۷۷۷» را به هواپیمایی ایران‌ایر و اجاره ۲۹ هواپیمای جت بوئینگ را به خطوط هوایی ایران مختل کند، که ارزشی معادل ۲۵ میلیارد دلار دارد. این در حالی است که اقدام جمهوری‌خواهان در لغو مجوز فروش هواپیمای بوئینگ و ایرباس به ایران هزینه سنگینی را برای کارکنان شرکت هواپیمایی بوئینگ آمریکا به همراه خواهد داشت. جمهوری‌خواهان به همراه گروهی از دموکرات‌های مجلس نمایندگان آمریکا لایحه‌ای را به رای گذاشتند که خزانه‌داری آمریکا را از صدور مجوز برای بانک‌های آمریکایی به‌منظور تامین بودجه توافق بوئینگ و قراردادهای مشابه برای بیش از یکصد هواپیمای ایرباس منع می‌کند. جمهوری‌خواهان با فروش این هواپیماها به‌عنوان بخشی از توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ (آمریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه، چین، به‌علاوه آلمان) مخالف هستند. برخی تحلیلگران بر این باورند که تصویب نهایی این طرح احتمالا به پس از خروج اوباما از کاخ سفید و آغاز ریاست جمهوری دونالد ترامپ موکول خواهد شد تا ریسک وتوی آن وجود نداشته باشد. از سوی دیگر با وجود رای‌گیری هفته گذشته مجلس نمایندگان آمریکا در خصوص این لایحه، وزارت خزانه‌داری آمریکا چهارشنبه گذشته مجوز فروش ۱۰۶ فروند هواپیما را به ایرباس داد. ایرباس که در فرانسه مستقر است برای فروش هواپیما به ایران‌ایر به مجوز آمریکا نیاز دارد زیرا دست‌کم ۱۰ درصد از قطعات هر ایرباس در آمریکا ساخته می‌شود. برخی کارشناسان می‌گویند جمهوری‌خواهان و ترامپ نباید مانع فروش هواپیماهای بوئینگ و ایرباس به ایران شوند، زیرا سود مالی این پروژه‌ها برای شرکت‌های سازنده بسیار چشمگیر خواهد بود. همچنین ساخت ده‌ها فروند هواپیما در مدت‌زمانی نه‌چندان طولانی موقعیت‌های شغلی زیادی ایجاد خواهد کرد. هرچند آمریکا می‌تواند تحریم‌های خود را به بهانه‌های واهی دوباره علیه ایران اعمال کند اما متقاعد کردن کشورهای دیگر برای پیروی از آمریکا در این سیاست دشوار است و به همین دلیل کارایی تحریم‌های آمریکا محدود می‌شود و کارکنان بوئینگ در واشنگتن باید هزینه آن را بپردازند. همچنین وضع مجدد تحریم‌ها علیه ایران، خطر نابودی برجام و پایان دادن به تمام توافقاتی را به همراه دارد، که قابلیت هسته‌ای ایران را کنترل می‌کرد. جمهوری‌خواهان مجلس نمایندگان آمریکا ادعا می‌کنند که نگران هستند ایران از این هواپیماها برای اهداف نظامی استفاده کند اما «دنی هک» در واشنگتن می‌گوید که توافق با بوئینگ درواقع مسیری را برای ادامه نظارت پیشنهاد می‌دهد. به گفته او، با توجه به اینکه بوئینگ مسئول نگهداری و تعمیر هواپیماهایی است که به ایران عرضه می‌کند، می‌توان بر روند استفاده از این هواپیماها نظارت داشت.

منبع: هرالد نت